MADDE 19 : İSTİSNALARIN SINIRI

MADDE METNİ :

" İstisnaların Sınırı:

Madde 19-1. Diğer kanunlardaki vergi muaflık ve istisna hükümleri bu vergi bakımından geçersizdir. Katma değer vergisine ilişkin istisna ve muafiyetler ancak bu kanuna hüküm eklemek veya bu kanunda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenir.

2. Uluslararası anlaşma hükümleri saklıdır."

MADDE İLE İLGİLİ GENEL TEBLİĞLER :

Tebliğ No	Bölüm
10	B
20	II
24	K
25	F
28	A-3
40	B
85	F (Yürürlükten kaldırılmıştır)
116	2

(Bu Tebliğler aynı zamanda ve daha çok 15 inci maddenin 1/b bendi ile ilgilidir.)

MADDEYE İLİŞKİN YORUM VE AÇIKLAMALAR :

1. MADDENİN KONULUŞ NEDENİ :

19 uncu maddeye ilişkin gerekçede bu maddenin konuluş nedeni şu şekilde açıklanmıştır:

"*Maddede bu vergi bakımından geçerli olacak istisna ve muaflıkların, ancak bu Kanuna hüküm eklemek veya bu Kanunda değişiklik yapmak suretiyle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.*

Katma değer vergisi bir bütün olduğundan, işleyiş mekanizmasının herhangi bir yerine rastgele yapılacak bir müdahale, sistemi düzenli bir şekilde işlemez hale getirebilecektir. Katma değer vergisine şahsi vergilerle diğer satış ve muamele vergilerinden ayıran en önemli özelliklerinden biri de budur. Konu, nisbet, indirim, istisna ve muaflıkların birbirleri ile olan irtibatı bu vergide diğer vergilere nazaran çok daha önemlidir. Bilindiği gibi bizzat istisnaların varlığı sistemi yaralayan bir unsur olmaktadır. Bu nedenle bu vergi bakımından istisna ve muaflıkların konuluşunda büyük dikkat sarfetmek, bunları koyarken sistemi bir bütün olarak düşünmek ve ona göre düzenlemek gerekmektedir. Bu vergi kanunu dışındaki diğer kanunlarla konulmuş ve konulacak gelişigüzel istisna ve muaflıkların bu verginin mekanizmasının işleyişini bozmaması, aksatmaması için diğer vergi kanunlarındaki muaflık ve istisna hükümleri bu vergi bakımından geçersiz addolunmuştur. Herhangi bir sektör veya işletmeye mutlak surette istisna veya muaflık tanınmak isteniyorsa bunun ancak Katma Değer Vergisi Kanununa hüküm konulmak suretiyle yapılması uygun görülmüştür.

Ancak, hukuki özellikleri nedeniyle uluslararası anlaşma hükümlerinin saklı olduğu maddenin son fıkrasında belirtilmiştir."

+

2. MADDENİN HUKUKİ AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ :

19 uncu maddede, uluslararası anlaşma hükümleri saklı kalmak kaydıyla;

- KDV Kanunu'ndan önce çıkmış olan ve
- KDV Kanunu'ndan sonra çıkarılan

kanunlardaki vergi muafiyet ve istisna hükümlerinin KDV açısından geçersiz olacağı, KDV ye ilişkin istisna ve muafiyetlerin ancak KDV Kanunu'na hüküm eklenmek veya KDV Kanunu'nda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenebileceği hükme bağlanmıştır.

19 uncu madde hükmünün, KDV Kanunu'ndan önce çıkarılmış bulunan Kanunlardaki vergi muafiyet ve istisnaların KDV hakkında uygulanmasını engellediği konusunda tereddüt yoktur.

Fakat KDV Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1.1.1985 tarihinden sonra çıkarılacak kanunlarda - KDV Kanunu'nda değişiklik yapılmaksızın - yer alan istisna ve muaflık hükümlerinin KDV açısından geçerli olup olmayacağı ise hukuki zeminde tartışılmaya müsaittir. Zira gelecekte çıkarılacak Kanunlara peşinen sınırlama koyması nedeniyle 19 uncu madde hükmü bir Anayasa hükmü gibidir. Halbuki, Anayasa dışındaki hiçbir Kanun hükmü, gelecekte çıkarılacak Kanunları sınırlayan hüküm taşımayaz.

Nitekim 19 uncu maddeye benzer bir hüküm Emlak Vergisi Kanunu'nun 22 nci maddesinde yer almaktadır. Emlak Vergisi Kanunu'ndan sonra yürürlüğe giren 2868 Sayılı Kanun'un 24 üncü maddesi ise Emlak Vergisi Kanunu'nda değişik yapmaksızın, İşçi Sigortaları Kurumu'nun Emlak Vergisinden muaf tutulması öngörülmüştür. Birbiri ile, çelişen bu iki hüküm ihtilaflara neden olmuş ve bu ihtilaflar farklı yönde kararlara bağlanmıştır. Sonunda konu, Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunda görüşülmüştür. 5.5.1988 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Kurul Kararında, Emlak Vergisi Kanunu'ndaki engelleyici hükme rağmen 2868 sayılı Kanundaki muafiyetin geçerliliği kabul edilmiştir.

Kararın sonuç bölümü şöyledir :

"*1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun değişik 22.maddesiyle getirilen, "Bina ve Arazi Vergileriyle ilgili muaflık ve istisna hükümleri, bu kanuna eklemek veya bu kanunda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenir" hükmünden sonra getirilen 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun değişik 24 üncü maddesiyle, kanun koyucu iradesini, "Kuruma ait taşınır, taşınmaz mallar ile bunlardan elde edilen hak ve gelirleri kurumunun adı ve kuruluş kanununun tarih ve sayısı vergi kanunlarında, dolayısıyla Emlak Vergisi Kanununda yazılı olması dahi Emlak Vergisi dahil her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulması gerektiği" şeklinde ortaya koyduğu anlaşıldığından, Danıştay Dokuzuncu Daire Kararları arasındaki içtihat aykırılığının Dokuzuncu Dairenin 5/2/1987 gün ve E:1986/232. K:1987/341 sayılı kararı doğrultusunda birleştirilmesine 11/2/1988 günlü birinci toplantıda Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verildi*."

Bu karar oybirliği ile değil oyçokluğu ile alınmış olup, karar metnindeki azlık oyu açıklamasında ilginç belirlemeler yer almaktadır.

Öte yandan 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 4 üncü maddesinde verilen yetkiye dayanılarak çıkarılan 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesine göre Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin ihtiyacı olan her türlü mal ve hizmetin teslimi KDV den muaf kılınmıştır.

+

+

Bu düzenleme, 19 uncu madde hükmüne göre geçersiz olması gerekir. Fakat buna rağmen söz konusu muafiyet (istisna) fiilen uygulanmıştır. Buna mukabil söz konusu istisnanın uygulanamayacağına dair muktezalara rastlanmaktadır. (19 uncu maddenin 1 inci bendi ile ilgili olarak, Sayın Fazıl KARAMAN'ın Vergi Dünyası dergisinin 158 inci (Ekim 1994) sayısındaki yazısına bakınız.)

Buna mukabil İstanbul Defterdarlığı'nın 14.1.1999 tarih ve 162 sayılı muktezasında 19 uncu maddeden hiç söz edilmeksizin şu açıklamalara yer verilmiştir.

" İlgide kayıtlı dilekçenizde, Diyarbakır ili Lice ilçesi Kaymakamlığı'nın şirketinizden 1998 model Frontera marka araç satın almak istediği belirtilerek, bu teslimin KDV'ne tabi olup olmayacağı hususundaki görüşümüz sorulmaktadır.

Bilindiği üzere, 14.07.1987 gün ve 19517 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 285 Sayılı Olağanüstü Hal Bölge Valiliği ihdası hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin "Teşkilat" başlıklı 3. maddesinde Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdas edilen illerde, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin ihtiyaca göre gerekli teşkilatı kurmaya ve hizmetin gerektirdiği bina, tesis, araç, gereç, personel ve diğer her türlü hizmeti kamu kurum ve kuruluşlarından sağlamaya yetkili olduğu, bu konudaki taleplerinin ilgili kuruluşlarca derhal karşılanacağı, mahallinden temini mümkün olmayan araç, gereç, personel ve diğer mali destek taleplerinin İçişleri Bakanı aracılığı ile ilgili kuruluşların merkez teşkilatınca sağlanacağı, ifade edilmiş ve bu amaçla gerek Olağanüstü Hal Bölge Valiliğinin gerekse diğer kuruluşların yapacakları her türlü harcamaların 1050 Sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu ile 832 Sayılı Sayıştay Kanunu'na tabi olmadığı gibi her türlü vergi, resim, harç ve katma değer vergisinden de muaf olduğu hükme bağlanmıştır.

Aynı kararnamenin 4. maddesinde özel ve genel kolluk kuvvetlerinin Olağanüstü Hal Bölge Valisinin emir ve komutası altında olduğu ve Valinin Jandarma Asayiş Komutanlığına bu kararnamenin 1. maddesi doğrultusunda görev vereceği ifade edildikten sonra 5.maddesinde de "Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin harcamaları için İç İşleri Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek konur" hükmüne yer verilmiştir.

Bu açıklamalar doğrultusunda, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği ile Olağanüstü Bölge Valisinin yetki verdi diğer kamu kurum ve kuruluşlarının; anılan kararnamenin 3. maddesi çerçevesinde gerek kamu kurum ve kuruluşlarından gerekse kamu kurum ve kuruluşlarından sağlaması mümkün olmayan hallerde özel kişi ve kuruluşlardan sağladıkları mal ve hizmetler, İç İşleri Bakanlığı bütçesindeki ödenekten karşılanması şartıyla Katma Değer Vergisinden müstesna olacaktır.

Buna göre, şirketinizce olağanüstü Hal Bölgesi Kapsamındaki Diyarbakır İli Lice İlçesi Kaymakamlığı'na teslim edeceğiniz arcın teslimi,

Teslim edilecek aracın olağanüstü Hal Bölge Valiliği ile bu valiliğe bağlı olarak kurulan teşkilat veya kuruluşlar tarafından kullanılacak olması ve teslim edilen mal bedellerinin de İç İşleri Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanması şartıyla KDV'ne tabi tutulmaması gerekir.

Ancak, söz konusu aracın yukarıda belirtilen kuruluşlar dışında başka kuruluşların ihtiyaçları için satın alınıyor olması veya ödemelerin İç İşleri Bakanlığı'nın bütçesine bu amaçla konulan ödenekler dışında başka ödenekler sağlanarak yapılması durumunda, yapılan harcama, zikredilen kararnamenin 3. maddesinde belirtilen muafiyet kapsamında değerlendirilmeyeceğinden ilgili dilekçenizde belirtilen teslimleriniz KDV'ne tabi olacaktır."

3. İSMEP KAPSAMINDA FAALİYET GÖSTEREN İSTANBUL PROJE KOORDİNASYON BİRİMİNE BU KAPSAMDA YAPILAN TESLİM VE HİZMETLERE İLİŞKİN İSTİSNA HÜKMÜ:

6111 sayılı Kanun'un Geçici 16 ncı maddesi ile İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP) kapsamında, İstanbul İl Özel İdaresine bağlı olarak faaliyet gösteren **İstanbul Proje Koordinasyon Birimi**'ne yapılan teslim ve hizmetler KDV'den istisna edilmiştir.

Kanun tekniği açısından ve KDV Kanunu'nun yukarıdaki 19 uncu maddesine uygunluk açısından bu istisna hükmünün, KDV Kanunu'na hüküm eklenmek suretiyle yapılması gerekirdi.

+

Bu gerekliliğe uyulmamış olmakla beraber, getirilen istisna hükmü yukarıda açıkladığımız nedenlerle yok sayılması mümkün değildir.

Bu istisnanın nasıl uygulanacağına ilişkin açıklamalar aşağıda sunduğumuz 116 Nolu KDV Genel Tebliğinin 2 nci bölümünde açıklanmıştır. Bu açıklamaların yeterli oluşu ve istisnanın uygulama alanının darlığı nedeniyle aşağıdaki Tebliğ hükmünü işaret etmekle yetiniyoruz.

"2. İSTANBUL SİSMİK RİSKİN AZALTILMASI VE ACİL DURUM HAZIRLIK PROJESİ(İSMEP) KAPSAMINDA, İSTANBUL İL ÖZEL İDARESİNE BAĞLI OLARAK FAALİYET GÖSTEREN İSTANBUL PROJE KOORDİNASYON BİRİMİNE YAPILACAK TESLİM VE HİZMETLER

6111 sayılı Kanunun geçici 16 ncımaddesinde;

"(1) İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP) kapsamında, İstanbul İl Özel İdaresine bağlı olarak faaliyet gösteren İstanbul Proje Koordinasyon birimine yapılacak teslim ve hizmetler, finansmanı yabancı devletler, uluslararası kurum ve kuruluşlarca karşılanmak şartıyla 31/12/2020 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.

(2) İstisna kapsamındaki teslim ve hizmetler dolayısıyla yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler nedeniyle hesaplanan vergiden indirilir, indirim yoluyla giderilemeyen vergiler 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 32 nci maddesi hükmü uyarınca mükellefe iade edilir.

(3) Maliye Bakanlığı, istisna kapsamına girecek teslim ve hizmetleri tanımlamaya, istisna ve iade uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."
hükmü yer almaktadır.

Kanun hükmünün Bakanlığımıza verdiği yetki çerçevesinde söz konusu istisna aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülecektir.

2.1. İstisnanın Kapsamı

İstisna, finansmanlarının yabancı devletler, uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından karşılanması şartıyla İSMEP kapsamında 31/12/2020 tarihine kadar İstanbul İl Özel İdaresine bağlı olarak faaliyet gösteren İstanbul Proje Koordinasyon Birimine 6111 sayılı Kanunun geçici 16 ncımaddesinin yürürlüğü olan 25/2/2011 tarihinden itibaren yapılacak teslim ve hizmetlere uygulanacaktır.

Yabancı devletlerden, uluslararası kurum ve kuruluşlardan karşılıksız olarak sağlanan destekler yanında bu kurum ve kuruluşlardan temin edilen krediler kullanılarak yapılan mal ve hizmet alımları da istisna kapsamına girmektedir.

2.1.1. İstisna Kapsamına Giren Mal ve Hizmetler

İstisna kapsamına İSMEP çerçevesindeki mal ve hizmet alımları girmektedir. Bunun dışında İstanbul Proje Koordinasyon Biriminin harcamaları genel hükümler çerçevesinde KDV'ye tabi olacaktır. Buna göre, İstanbul Proje Koordinasyon Biriminin yiyecek, giyecek, temizlik, güvenlik, elektrik-su-telefon vb. giderleri, araç kiralama, hizmet binası, her türlü büro malzemesi, mefruşat, kırtasiye ve benzeri alımları proje çerçevesinde olmaması halinde istisna kapsamında değerlendirilmeyecektir.

+

2.2. İstisna Uygulaması

İstanbul Proje Koordinasyon Birimine, İSMEP kapsamında yapacağı alımlarla ilgili olarak yukarıdaki açıklamalar dikkate alınarak istisnadan yararlanabileceğine ilişkin İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığınca bir yazı verilecektir. Alınacak bu yazının (noter veya YMM onaylı örneği de geçerlidir.) İstanbul Proje Koordinasyon Birimince gümrük idaresine veya yurt içindeki satıcılara ibraz edilmesi suretiyle istisna uygulanması talep edilecektir.

İstanbul Proje Koordinasyon Biriminin İSMEP kapsamında 6111 sayılı Kanunun geçici 16 ncı maddesinin yürürlüğü olan 25/2/2011 tarihinden önce ihalesi yapılan veya sözleşmesi düzenlenen işlere ilişkin mal ve hizmet alımlarının 6111 sayılı Kanunun geçici 16 ncı maddesinin yürürlüğünden önce yapılması halinde bu alımlarda istisna uygulanmayacaktır. Ancak, ihale veya sözleşme maddenin yürürlük tarihinden önce yapılsa bile bu ihale veya sözleşmeye istinaden maddenin yürürlük tarihinden sonra temin edilen mal ve hizmetlere istisna uygulanacaktır.

2.3. İade Uygulaması

6111 sayılı Kanunun geçici 16 ncı maddesinin (2) no.lu fıkrasında, "İstisna kapsamındaki teslim ve hizmetler dolayısıyla yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler nedeniyle hesaplanan vergiden indirilir, indirim yoluyla giderilemeyen vergiler 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 32 nci maddesi hükmü uyarınca mükellefe iade edilir." hükmü yer almaktadır.

Buna göre, söz konusu istisna, tam istisna mahiyetinde olup, bu kapsamdaki teslim ve hizmetler dolayısıyla yüklenilen KDV tutarları, indirim yoluyla telafi edilememeleri halinde, mükellefin isteğine göre mahsuben veya nakden iade edilecektir.

İade talebi bir dilekçe(*) ile yapılacak, bu dilekçeye;

- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığınca İstanbul Proje Koordinasyon Birimine verilecek istisnadan yararlanılabileceğine dair yazı,

- İstisna kapsamındaki satış faturalarının fotokopisi veya listesi,

- İstisna kapsamındaki teslim ve hizmetlerle ilgili olarak yüklenilen KDV listesi,

- İstisnaya konu işlemlerin gerçekleştiği döneme ait indirilecek KDV listesi eklenecektir.

İstisna kapsamında işlem yapan satıcıların nakden veya mahsuben iade talepleri hakkında bu Tebliğde açıklama bulunmayan hususlara ilişkin olarak 84 Seri No.lu KDV Genel Tebliğinin mal ihracından doğan KDV iadesindeki esaslar çerçevesinde işlem yapılacaktır."

(*)Bu talep, 429 nolu VUK Genel Tebliği'nin (2B) nolu ekinde yer alan internet ortamında gönderilecek form dilekçe ile yapılacaktır. Bu iade talebi için 4 nolu tablonun 21. Satırında yer alan 320 nolu beyanname kodu kullanılacaktır.

4. ULUSLARARASI ANLAŞMALARDA ÖNGÖRÜLEN KDV İSTİSNALARI GEÇERLİDİR :

19 uncu maddenin 2 nolu fıkrası uyarınca, KDV Kanunu'ndan önce veya sonra yapılmış olan uluslararası anlaşmalardaki KDV yi de kapsayan muaflık hükümleri, hukuki özellikleri nedeniyle ve KDV Kanununa hüküm konulmasına gerek olmaksızın tatbik edilecektir.

+

+

Uluslararası anlaşmalar gereğince vergi muafiyeti tanınan uluslararası kuruluşlara ve bunların mensuplarına yapılan teslim ve hizmetler ile ilgili KDV istisnaları 15 inci maddenin 1/b bendine göre uygulanmakta olup geniş bilgi için söz konusu maddeye ilişkin açıklamalarımıza bakınız.

Şayet uluslararası anlaşma, belli bir mal tesliminin veya hizmet ifasının KDV ye tabi tutulmayacağını öngörmekle beraber, bu teslim ve ifa söz konusu anlaşma ile vergi muafiyeti tanınan bir uluslararası kuruluşa veya bu kuruluşun mensuplarına yönelik değilse, söz konusu istisna 15/1-b maddesine dayandırılamayacak olan, dolayısıyla indirim ve iade hakkı sağlamayan bir istisna niteliğini taşıyacaktır. (Kural böyle olmakla beraber ilgili anlaşmada veya ilgili mevzuatta indirim ve/veya iade hakkı mevcutsa bu hakkın kullanılabileceği tabiidir.)

Bu konuda "***Türkiye-Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması***"nı örnek gösterebiliriz. (Bu anlaşma kapsamındaki işlemlerde indirim ve iade hakkı mevcuttur.)

Söz konusu anlaşmaya ilişkin 1 ve 2 no.lu Tebliğlerin metinleri aşağıda sunulmuştur :

"Resmi Gazete No: 25820

Resmi Gazete Tarihi : 20.05.2005

TÜRKİYE – AVRUPA BİRLİĞİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI GENEL TEBLİĞİ

(SIRA NO : 1)

Türkiye - Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Uyarınca Avrupa Birliği Tarafından veya Türkiye - Avrupa Birliği Tarafından Ortaklaşa Finanse Edilen Projeler, Faaliyetler ve Eylemler Kapsamındaki Mal ve Hizmet Teslimleri, İşler ve İşlemlerde Katma Değer Vergisi, Özel Tüketim Vergisi, Damga Vergisi ile Veraset ve İntikal Vergisi İstisnalarının Uygulaması

Avrupa Birliği (AB) ve Ülkemiz arasında, AB'nin finanse ettiği ya da Türkiye-AB ortak finansmanı ile yürütülen projeler, faaliyetler ve eylemler çerçevesinde yapılan mal ve hizmet alımları, işler ve işlemlere ilişkin Türkiye ile Topluluk arasındaki idari işbirliğine dair kuralların ortaya konulması amacıyla imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği arasındaki mali işbirliği çerçevesinde temin edilecek mali yardımların uygulanmasına ilişkin "Çerçeve Anlaşma", Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, 26.2.2005 tarih ve 25739 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.2.2005 tarih ve 5303 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunmuş, Bakanlar Kurulunca 17.3.2005 tarih ve 2005/8636 sayılı Kararla onaylanmak suretiyle 15.4.2005 tarih ve 25787 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Anlaşma'nın vergi muafiyetlerine ilişkin hükümlerini düzenleyen 6 ncı maddesi ve İşbirliğinin Genel Esaslarına ilişkin EK A metnin 8 inci maddesindeki vergi muafiyetlerinin uygulama usul ve esasları aşağıda belirtilmiştir.

I - Vergi İstisnasının Uygulama Alanı ve Tarihi:

Anlaşma'nın 1/2 nci maddesinde Anlaşma'nın kapsamına, Anlaşma'nın eki EK C'de sıralanmış, MEDA Tüzüğü çerçevesinde Finansman Anlaşmaları veya diğer araçlar kapsamında yer alan daha önceden sonuçlandırılmış TEDBİRLER veya TEDBİR dizileri ile 17 Aralık 2001 tarih ve 2500/2001 sayılı Konsey Tüzüğü çerçevesinde oluşturulmuş veya oluşturulacak olan ve özel ayrıntıları Topluluk ve Türkiye arasında mutabakata varılacak olan Finansman Anlaşması ile ortaya konulacak olan TEDBİRLER veya TEDBİR dizilerinin girdiği belirtilmektedir.

Aynı maddede "Tedbirlerden" kastın, Türkiye ile Avrupa Topluluğu (AT) tarafından üzerinde ortak olarak anlaşılan Finansman Anlaşmaları veya programlar ve/veya MEDA ve/veya katılım öncesi yardım çerçevesinde Avrupa Topluluğu tarafından finanse edilen ve Türkiye'de gerçekleştirilecek olan projeler ile aynı zamanda Türkiye ile Komisyonun 26 Şubat 2002 tarihinde imzalamış olduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin Topluluk Programlarına Katılımına İlişkin Genel Prensipleri Ortaya Koyan

+

+

Çerçeve Anlaşma ile münferit programlar için geçerli olan Mutabakat Zabıtları çerçevesinde finansmanı sağlanacak olan projeler, eylemler ve faaliyetlerin yanı sıra diğer ilgili Avrupa Topluluğu Programları çerçevesinde Avrupa Topluluğu tarafından finanse edilen ve Türkiye'de uygulanacak olan projeler olduğu açıklanmaktadır.

Buna göre, bu maddede Anlaşmanın kapsamına alınan ve TEDBİRLER olarak tanımlanan, Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ya da Türkiye - AB ortak finansmanı ile finanse edilen projeler, eylemler ve faaliyetler, bu Anlaşma'nın 6 ncı maddesi ve İşbirliğinin Genel Esaslarına ilişkin EK A metnin 8 inci maddesinde yer alan vergi muafiyetlerinin kapsamına girmektedir.

Diğer yandan, Anlaşma'nın 6 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasına göre vergi istisnalarını genel olarak düzenleyen Çerçeve Anlaşma'nın 6 ncı maddesi ile bu maddenin atıfta bulunduğu ve istisnaları ayrıntılı olarak düzenleyen Anlaşmanın eki EK A'da yer alan İşbirliğinin Genel Prensiplerinin 8 inci maddesi 10 Eylül 2000 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

II - Katma Değer Vergisi İstisnasının Uygulaması:

Anlaşmaya ek İşbirliğinin Genel Esasları başlıklı EK A metnin 8 inci maddesinin 2 nci fıkrasında;

"AT yüklenicileri tarafından yapılan tüm ithalatın, gümrük veya ithalat vergileri, harçları, KDV ve Özel Tüketim Vergisi veya herhangi bir diğer benzeri vergi, gümrük veya ithalat vergisi veya harca tabi olmaksızın Türkiye'ye girmesine izin verilir. Bu muafiyet sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya verilen hizmetler ve/veya yapılan işlere ilişkin olarak yapılan ithalata uygulanacaktır. Türkiye, ilgili ithalatın AT yüklenicisine yukarıda belirtilen vergi, gümrük vergisi veya harçlar ile ilgili herhangi bir uyuşmazlık veya gecikmeye bakılmaksızın, sözleşmede belirlendiği üzere ve sözleşme hükümlerinin normal olarak uygulanması için gerektiği gibi hemen kullanılmak üzere teslimi için giriş noktasından serbest bırakılmasını sağlayacaktır."

hükmü yer almaktadır.

Anlaşmaya ek İşbirliğinin Genel Esasları başlıklı EK A metnin 8 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında ise;

"AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında sunulan herhangi hizmet veya tedarik edilen mal veya yapılan iş için KDV'den muaf tutulacaklardır. Bir tedarikçi tarafından AT yüklenicisine temin edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler de KDV'den muaf tutulacaktır. Bu muafiyet sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından teslim edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler ile bağlantılı olarak temin edilen mallara veya sunulan hizmetlere veya yapılan işlere uygulanacaktır.

Bir AT yüklenicisi veya bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde muafiyete hak kazanan AT yüklenicisine mal teslim eden ve/veya hizmet sunan veya iş yapan herhangi bir tedarikçi, bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde KDV'den muaf olarak teslim ettiği mallar veya sunduğu hizmetler veya yürüttüğü işlerle ilgili olarak ödediği KDV'ni, diğer işlemleri için tahsil ettiği KDV'den indirme hakkına sahiptir. Eğer AT yüklenicisi veya tedarikçi bu imkânı kullanamazsa, KDV'nin iadesine ilişkin Türk Kanunu kapsamında istenilen gerekli belgeleri ekleyerek vergi idaresine yazılı talepte bulunması halinde bu talebi takip eden azami 10 günlük bir sürede vergi idaresi KDV iadesini yapacaktır.

KDV muafiyeti bu Anlaşmanın imzalanmasından sonra mevcut KDV'nin yerini alan veya bu vergiye ek olarak tesis edilebilecek olan herhangi bir benzeri vergiye de uygulanacaktır.

İlgili vergi idaresi bu Anlaşma hükümleri uyarınca muafiyet tanınan AT yüklenicisine yazılı talebi üzerine, bu muafiyeti teyit eden bir sertifika verecektir. Söz konusu talep, talep eden AT yüklenicisinin kimliği ve statüsünü teyit eden belgeyi de içermelidir. Vergi makamı bu sertifikayı verecek veya azami 30 takvim günü içinde geçerli sebeple reddedecektir."

hükmü yer almaktadır.

Anlaşmanın EK A/8 inci maddesine göre;

+

+

“AT yüklenicisi” terimi, AT sözleşmesi kapsamında mal tedarik eden ve/veya hizmet sunan ve/veya iş yapan ve/veya hibe sözleşmesini yürüten gerçek ve tüzel kişiler ile yerleşik eşleştirme danışmanları olarak da bilinen, katılım öncesi danışmanları ve bir eşleştirme anlaşması veya sözleşmesine dahil uzmanları kapsamaktadır.

“AT sözleşmesi” terimi ise, hibe ve muhtemel ortak finansman ile finansmanı sağlanan ve AT veya Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB) veya bir Uygulayıcı Kuruluş veya hibe yararlanıcısı tarafından imzalanan hukuki bağlayıcılığı olan herhangi bir belge anlamına gelmektedir.

Anlaşma’nın yukarıda yer alan madde hükümlerine göre bir AT yüklenicisinin, AT sözleşmesi kapsamında, sözleşmenin yararlanıcısına teslim ettiği mallar, sunduğu hizmetler veya yaptığı işler katma değer vergisinden (KDV) muaf tutulacaktır.

Aynı şekilde bu muafiyet, Anlaşmada öngörüldüğü şekilde muafiyete hak kazanmış ve bu muafiyeti teyit eden bir sertifikaya sahip AT yüklenicisine, herhangi bir tedarikçi tarafından, aşağıda yer alacak şartlara uygun olarak, AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından teslim edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler ile bağlantılı olarak temin edilen mallara veya sunulan hizmetlere veya yapılan işlere de uygulanacaktır.

AB tarafından ya da Türkiye - AB ortak finansmanı ile yürütülen projeler, faaliyet ve eylemlerin yürütülmesi için imzalanan AT sözleşmesi kapsamında mal tedarik eden veya hizmet sunan veya iş yapan veya hibe sözleşmesini yürüten AT yüklenicileri, ekte örneği yer alan, kimliklerini ve statülerini teyit eden, Merkezi Finans ve İhale Birimi veya AT sözleşmesine taraf diğer Kurumca onaylanan bilgi formu (EK-1), AT sözleşmesi örneği ve hazırlayacakları dilekçe ile birlikte Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne başvurarak sertifika alma taleplerini bildireceklerdir.

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne başvuran AT yüklenicilerine, uygun bulunması halinde özelge verilecek olup, AT yüklenicileri bu özelge ile birlikte bağlı oldukları vergi dairesine başvurarak, örneği ekte yer alan ve sözleşmede yazılı süre için geçerli olacak Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikasını (EK-2) alabileceklerdir.

Mükellefiyet kaydı bulunmayan AT yüklenicileri ise, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne, yukarıda belirtilen belgelerle başvurarak doğrudan Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikasını alabileceklerdir.

AT yüklenicilerinin gerekli belgelerle müracaat ettiği tarihten itibaren 30 gün içinde sertifikanın kendilerine verilmesi gerekmektedir.

Vergi dairelerince verilen sertifikaların bir örneği, mükellefe sertifika verilme tarihinden itibaren 15 gün içinde Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne gönderilecektir.

AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında teslim edecekleri mallar veya sunacakları hizmetler veya yapacakları işler ile bağlantılı olarak temin edecekleri mal, hizmet ve işler için öncelikle tedarikçiler ile sözleşme yapacaklar ve bu sözleşmede, sözleşmeye konu mal, hizmet ve işlerin yüklenicinin taraf olduğu AT sözleşmesi kapsamında olduğunun yararlanıcı tarafından onaylanması halinde bu mal teslimi, hizmet ifası ve işlere KDV uygulanmayacağını belirteceklerdir. Tedarikçi ancak, yararlanıcı tarafından onaylanmış yüklenici ile yaptığı sözleşmenin ve yüklenicide yer alan sertifikanın kendisine ibraz edilmesi halinde, söz konusu sözleşme ve sertifikanın birer örneğini almak ve düzenlediği fatura ve benzeri evrakta söz konusu sözleşmeye ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapmak suretiyle KDV hesaplamayacaktır.

İthalatta ise, söz konusu her bir ithalatın AT sözleşmesi kapsamında olduğunun hazırlanacak bir liste ile yararlanıcı tarafından onaylanması ve bu listenin ve yüklenicide yer alan sertifikanın ilgili Gümrük İdaresine ibrazı ile KDV’siz ithalat yapılabilecektir. Ancak bu durumda ilgili Gümrük İdaresi tarafından düzenlenecek makbuzda, AT sözleşmesine ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapılarak KDV hesaplanmayacak ve Gümrük İdaresi tarafından, kendisine ibraz edilen liste ve sertifikanın birer örneği muhafaza edilecektir.

+

+

AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında teslim edecekleri mallar veya sunacakları hizmetler veya yapacakları işler ile bağlantılı olarak temin edecekleri Amortismana Tabi İktisadi Kıymetleri, ancak söz konusu kıymetlerin sadece AT sözleşmesi kapsamında kullanılan kıymetler olması ve bu kıymetlerin AT sözleşmesi sonunda yararlanıcıya bedelsiz tesliminin öngörülmesi halinde yukarıda yer alan esaslara göre KDV'siz olarak alabilme imkanına sahiptirler. Ancak, bu durumda ilave olarak yüklenicinin tedarikçi ile yapacağı ve yararlanıcı tarafından onaylanacak sözleşmede, bu kıymetin AT sözleşmesi sonunda yararlanıcıya bedelsiz devir olunacağı açıkça belirtilecektir.

Bu Amortismana Tabi İktisadi Kıymetlerin AT sözleşmesinde yer alan işlerden başka işlerde de kullanılacak olması halinde, AT yüklenicileri açısından iki seçenek söz konusudur. İlk olarak, AT yüklenicileri söz konusu Amortismana Tabi İktisadi Kıymetleri başlangıçta KDV ödemek suretiyle satın alacaklar ve yüklenilen KDV'yi diğer vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan KDV'den indirim konusu yapacaklardır. Ancak, AT sözleşmesi sonunda söz konusu kıymetler nedeniyle yüklenilen KDV'den indirimle giderilmeyen bir kısım kalmış ise, AT yüklenicileri bu kıymetin AT sözleşmesi kapsamında kullanılma süresinin bu kıymet için belirlenen amortisman süresi oranına isabet eden kısmı için yüklenilen KDV tutarını geçmemek üzere bu kısmın aşağıda yer alan esaslara göre iadesini talep edebileceklerdir. Diğer seçenek olarak, AT yüklenicileri bu kıymetleri başlangıçta satın alırken, bu kıymetlerin AT sözleşmesi kapsamında öngörülen kullanılma süresinin bu kıymetler için belirlenen amortisman süresi oranına isabet eden KDV tutarını ödemeden kalan KDV tutarını ödemek suretiyle alım yapabileceklerdir. Bu durumda, tedarikçi ile sözleşme yapan AT yüklenicisi, bu sözleşmeyi yararlanıcıya onaylattırırken bu kıymetin AT sözleşmesi kapsamında ne kadar kullanılacağını da onaylattıracaktır.

Ancak 2.000 YTL'nın altında yapılacak her bir alım için tedarikçi ile sözleşme yapmak ve yararlanıcı kuruma onaylatmak şartı aranmaksızın, sertifika ibrazı ile KDV istisnası kendiliğinden uygulanır. Yükleniciler, bu kapsamda birer aylık periyotlarla KDV istisnasından yararlanarak yaptıkları harcamalarla ilgili olarak kimden, ne tür mal, hizmet ve işi, ne miktarda ve tutarlarda, hangi tarih ve nolu fatura ile aldıklarını gösteren liste oluşturacak ve bu listeyi, yararlanıcı kuruluşa, söz konusu harcamaların AT sözleşmesi kapsamında olduğunu belirtir şekilde onaylattıracaklardır. Bu kapsamda KDV'siz mal teslimi, hizmet ifası veya iş yapan tedarikçiler kendilerine ibraz edilen sertifikanın bir fotokopisini alarak muhafaza edecekler ve düzenleyecekleri fatura ve benzeri evrakta AT sözleşmesi ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapmak suretiyle KDV hesaplamayacaklardır.

Söz konusu sertifika ile katma değer vergisi ödemeksizin mal ve hizmet alan, iş yaptıran AT yüklenicileri unvanlarını, vergi kimlik numaralarını, katma değer vergisi ödemeksizin almış oldukları mal ve hizmetlerin, işlerin türünü, tutarlarını, fatura tarihi ile numaralarını ve mal ve hizmet satın aldıkları, iş yaptırdıkları mükelleflerin; unvanlarını, vergi kimlik numaralarını gösteren bir tabloyu sertifikanın alındığı tarihten itibaren üçer aylık periyotlar halinde katma değer vergisi beyannameleri ile birlikte bağlı oldukları vergi dairelerine, mükellefiyet kaydı olmayanlar ise doğrudan Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne vereceklerdir.

Bir AT yüklenicisi veya bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde muafiyete hak kazanan bir AT yüklenicisine mal teslim eden ve/veya hizmet sunan ve/veya iş yapan herhangi bir tedarikçi, bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde KDV'den muaf olarak teslim ettiği mallar veya sunduğu hizmetler veya yürüttüğü işlerle ilgili olarak yüklendiği katma değer vergisini diğer işlemleri için tahsil ettiği katma değer vergisinden indirme hakkına sahiptir.

Bu düzenleme tam istisna mahiyetinde olduğundan istisna kapsamına giren teslim ve hizmetler dolayısıyla yüklenilen vergiler, indirim yoluyla telafi edilememeleri halinde tedarikçilere/yüklenicilere nakten veya mahsuben iade edilebilecektir. Nakten veya mahsuben yapılacak iade işlemleri istisna kapsamındaki işlemlerin beyan edildiği dönem beyannameleri ile birlikte verilecek iade talep dilekçesine dayanılarak yapılacaktır. İade talebinde bulunacak tedarikçi/yükleniciler, iade talep dilekçesine indirilecek katma değer vergisi listesini (AT sözleşmesi kapsamında yapılan faaliyetler ve dışındakiler için ayrı ayrı), AT yüklenicisi iseler Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikasının bir örneğini, tedarikçi iseler AT yüklenicisi ile yapılan sözleşmenin yararlanıcı kurum tarafından tasdikli bir örneğini, Anlaşma kapsamındaki mal alım/satımı ile hizmet sunumu ve işlere ilişkin fatura ve belgelerin aslı veya fotokopilerini ve yüklenilen katma değer vergisi tablosunu ekleyeceklerdir. İade talepleri bağlı olunan vergi dairesine, bağlı olunan vergi dairesi yok ise Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne yapılacaktır.

+

+

Nakten veya mahsuben iade talepleri, 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin(1) mal ihracından doğan katma değer vergisinin iadesindeki esaslar çerçevesinde azami 10 günlük süre içerisinde sonuçlandırılacaktır. İade için yeminli mali müşavir tasdik raporu ibraz edilen durumlarda da mal ihracı için öngörülen limitler geçerli olacaktır.

Ancak herhangi bir şekilde AT sözleşmesinin süresinin uzatılması ya da AT sözleşmesinde ilave iş nedeniyle değişiklik yapılması halinde, AT yüklenicisi yeniden sertifika almak üzere yeni sözleşme ve daha önce verilen Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikası ile birlikte Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne bir yazı ekinde başvuracaktır.

Bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten önce başlayıp, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarih itibariyle hali hazırda devam eden ve bu Anlaşmanın kapsamına giren proje, faaliyet ve eylemler çerçevesindeki mal ve hizmet alımı, işleri yapan AT yüklenicileri ve tedarikçiler için de yukarıda belirtilen esaslar doğrultusunda işlem yapılacaktır.

III - Özel Tüketim Vergisi İstisnasının Uygulaması:

Anlaşmaya ek İşbirliğinin Genel Esasları başlıklı EK A metnin 8 inci maddesinin 5 inci fıkrasında;

"AT yüklenicilerinin harcamaları Özel Tüketim Vergisinden muaf tutulacaktır. Bu muafiyet sadece, AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya sunulan hizmetler ve/veya yapılan işler ile bağlantılı harcamalara uygulanacaktır."

hükmü yer almaktadır.

Genel olarak, AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında teslim edecekleri mallar veya sunacaklar hizmetler veya yapacakları işler ile bağlantılı olarak temin edecekleri Özel Tüketim Vergisine (ÖTV) tabi mallar için başlangıçta ÖTV ödeyerek alış yapacaklardır. Ancak üçer aylık dönemlerle bu kapsamda satın aldıkları malları liste halinde hazırlayarak, sözkonusu malların AT sözleşmesi kapsamında olduğunu yararlanıcıya onaylattıracaklardır. AT yüklenicileri üçer aylık dönemler halinde, ÖTV iade talep dilekçesi ile bu dilekçeye yararlanıcı onaylı ÖTV içeren mal alım listesini, bu alımlara ilişkin fatura ve benzeri evrakın aslı veya onaylı fotokopilerini eklemek suretiyle söz konusu alımlar içerisinde yer alan kendileri tarafından liste halinde hesaplanmış ÖTV'nin iadesi için bağlı oldukları vergi dairesine, bağlı oldukları vergi dairesi olmayanlar ise Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne başvurabileceklerdir.

Diğer yandan, AT sözleşmesi kapsamında teslim edilecek mallar ve yapılacak işler içinde yer almak üzere, AT yüklenicileri tarafından doğrudan ÖTV mükelleflerinden temin edilecek malların ise tedarikçi ile sözleşme yapılması ve bu sözleşme konusu malların AT sözleşmesi kapsamında olduğunun yararlanıcı tarafından onaylanması halinde ÖTV ödenmeksizin tedarik edilmesi mümkündür. Tedarikçi, ancak, yüklenici ile yapmış olduğu sözleşmenin yararlanıcı tarafından onaylanmış halinin kendisine ibraz edilmesi halinde, söz konusu sözleşmenin bir örneğini almak ve düzenlediği fatura ve benzeri evrakta AT sözleşmesine ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapmak suretiyle ÖTV hesaplamayacaktır.

İthalatta ise, söz konusu her bir ithalatın AT sözleşmesi kapsamında olduğunun hazırlanacak bir liste ile yararlanıcı tarafından onaylanması, bu listenin ve yüklenicide yer alan AT sözleşmesi örneğinin ilgili Gümrük İdaresine ibrazı ile ÖTV'siz ithalat yapılabilecektir. Ancak bu durumda ilgili Gümrük İdaresi tarafından düzenlenecek olan makbuzda, AT sözleşmesine ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapılarak ÖTV hesaplanmayacak ve Gümrük İdaresi tarafından, kendisine ibraz edilen liste ve AT sözleşme örneği muhafaza edilecektir.

+

+

AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında teslim edecekleri mallar veya sunacakları hizmetler veya yapacakları işler ile bağlantılı olarak doğrudan ÖTV mükelleflerinden temin edecekleri Amortismana Tabi İktisadi Kıymetler için ise, ancak söz konusu kıymetlerin sadece AT sözleşmesi kapsamında kullanılacak kıymetler olması ve bu kıymetlerin AT sözleşmesi sonunda yararlanıcıya bedelsiz devrinin öngörülmüş olması halinde bu kıymetleri başlangıçta ÖTV ödemeksizin alabileceklerdir. Bunun için tedarikçi ile sözleşme yapan AT yüklenicisi, söz konusu sözleşmede bu malların yüklenicinin taraf olduğu AT sözleşmesi kapsamında olduğunu ve sözleşme sonunda yüklenici tarafından yararlanıcıya bedelsiz olarak devir edileceğini de yararlanıcıya onaylattıracaktır. Tedarikçi ancak yüklenici ile yapmış olduğu sözleşmenin yararlanıcı tarafından onaylanmış halinin kendisine ibraz edilmesi halinde, söz konusu sözleşmenin bir örneğini almak ve düzenlediği fatura ve benzeri evrakta AT sözleşmesine ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapmak suretiyle ÖTV hesaplamayacaktır.

Bu Amortismana Tabi İktisadi Kıymetlerin AT sözleşmesinde yer alan işlerden başka işlerde de kullanılacak olması halinde, AT yüklenicileri açısından iki seçenek söz konusudur. İlk olarak, AT yüklenicileri söz konusu Amortismana Tabi İktisadi Kıymetleri başlangıçta ÖTV ödemek suretiyle satın alacaklar ve AT sözleşmesi sonunda ödenen ÖTV'nin bu kıymetin AT sözleşmesi kapsamında kullanılma süresinin, bu kıymet için belirlenen amortisman süresi oranına isabet eden kısmı için bu bölümde yer alan esaslara göre iade talep edeceklerdir. Diğer seçenek olarak, AT yüklenicileri bu kıymetleri başlangıçta satın alırken, bu kıymetlerin AT sözleşmesi kapsamında öngörülen kullanılma süresinin bu kıymetler için belirlenen amortisman süresi oranına isabet eden ÖTV tutarını ödemeden, kalan ÖTV tutarını ödemek suretiyle alım yapabileceklerdir. Bu durumda, tedarikçi ile sözleşme yapan AT yüklenicisi, bu sözleşmeyi yararlanıcıya onaylattırırken bu kıymetin AT sözleşmesi kapsamında ne kadar süre kullanılacağını da onaylattıracaktır. Yararlanıcı onaylı sözleşme kendisine ibraz edilen tedarikçi, söz konusu sözleşmenin bir örneğini almak ve düzenlediği fatura ve benzeri evrakta AT sözleşmesine ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapmak suretiyle AT sözleşmesi kapsamında kullanılması öngörülen kısım için ÖTV hesaplamayacaktır.

Üçer aylık dönemler halinde yapılacak ÖTV iade taleplerinde, nakten veya mahsuben yapılacak iadeler, 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin mal ihracından doğan katma değer vergisinin iadesindeki esaslar çerçevesinde işlem görecektir. İade için yeminli mali müşavir tasdik raporu ibraz edilen durumlarda da mal ihracı için öngörülen limitler geçerli olacaktır.

IV - Damga Vergisi İstisnasının Uygulaması:

Anlaşmaya ek İşbirliğinin Genel Esasları başlıklı EK A metnin 8 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında;

"AT sözleşmeleri, Türkiye'de damga vergisine veya tescil harcına, mevcut veya getirilecek olan bunlara eşdeğer diğer herhangi bir yükümlülüğe tabi olmayacaktır."

hükmü yer almaktadır.

Buna göre hibe ve muhtemel ortak finansman ile finansmanı sağlanan sözleşmede yer alan tutarla sınırlı olmak üzere, AT veya Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB) veya bir Uygulayıcı Kuruluş veya hibe yararlanıcısı tarafından imzalanan hukuki bağlayıcılığı olan AT sözleşmeleri, damga vergisinden ve tescil harcından müstesna tutulacaktır.

V - Veraset ve İntikal Vergisi İstisnasının Uygulaması:

Anlaşmaya ek İşbirliğinin Genel Esasları başlıklı EK A metnin 8 inci maddesinin 9 uncu fıkrasında;

"TEDBİRLERDEN istifade edenler, TEDBİRLER kapsamında herhangi bir şekilde karşılıksız olarak, kendilerine transfer edilen mallardan kaynaklanan "Veraset ve İntikal Vergisi"nden muaf tutulacaklardır."

hükmü yer almaktadır.

Buna göre Anlaşmanın 1/2 nci maddesinde belirtilen ve bu tebliğde tanımlanan TEDBİRLER kapsamında herhangi bir şekilde karşılıksız olarak kendilerine transfer edilen mallarla ilgili olarak bu TEDBİRLERİN yararlanıcıları veraset ve intikal vergisinden muaf tutulacaktır.

+

+

85 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin(2) F bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

Tebliğ olunur.

1) 23.11.2001 tarih ve 24592 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
2) 19.03.2002 tarih ve 24700 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

BİLGİ FORMU KATMA DEĞER VERGİSİ İSTİSNA SERTİFİKASI

"Resmi Gazete No: 26145
Resmi Gazete Tarihi : 20.04.2006

"*TÜRKİYE – AVRUPA BİRLİĞİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI GENEL TEBLİĞİ*
(SIRA NO: 2)

Avrupa Birliği (AB) ve Türkiye arasında, AB'nin finanse ettiği ya da Türkiye-AB ortak finansmanı ile yürütülen projeler, faaliyetler ve eylemler çerçevesinde yapılan mal ve hizmet alımları, işler ve işlemlere ilişkin Türkiye ile AB arasındaki idari işbirliğine dair kuralların ortaya konulması amacıyla imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile AB arasındaki mali işbirliği çerçevesinde temin edilecek mali yardımların uygulanmasına ilişkin "Çerçeve Anlaşma", Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, 26.2.2005 tarih ve 25739 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.2.2005 tarih ve 5303 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunmuş, Bakanlar Kurulunca 17.3.2005 tarih ve 2005/8636 sayılı Kararla onaylanmak suretiyle 15.4.2005 tarih ve 25787 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Çerçeve Anlaşma'nın vergi muafiyetleri ile ilgili hükümlerinin uygulama usul ve esasları da 1 Sıra No'lu Türkiye-Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği[1] inde belirlenmiştir.

Söz konusu Tebliğde; mükellef olmayan Avrupa Topluluğu (AT) yüklenicilerinin bu Anlaşma kapsamında satın aldıkları mal, hizmet ve işlerle ilgili yüklendikleri ve indirim konusu yapamadıkları katma değer vergisinin (KDV) iadesi için Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına başvuracağı belirtilmişti.

Bu tebliğde, KDV yönünden mükellefiyeti bulunmayan AT yüklenicilerine bu Anlaşma kapsamında satın aldıkları mal, hizmet ve işlerle ilgili ödedikleri katma değer vergisinin iadesine ilişkin usul ve esaslar, iadeye ilişkin vergi dairesince yapılacak iş ve işlemler ile uygulamada ortaya çıkan bazı tereddütlere yönelik açıklamalara yer verilmiştir.

I- KDV Yönünden Mükellefiyet Kaydı Olmayan AT Yüklenicilerine Yapılacak Katma Değer Vergisinin İadesine İlişkin Esaslar:

Çerçeve Anlaşma'nın "İşbirliğinin Genel Esasları" başlıklı EK A'nın 8'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında;

+

+

“AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında sunulan herhangi hizmet veya tedarik edilen mal veya yapılan iş için katma değer vergisinden muaf tutulacaklardır. Bir tedarikçi tarafından AT yüklenicisine temin edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler de katma değer vergisinden muaf tutulacaktır. Bu muafiyet sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından teslim edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler ile bağlantılı olarak temin edilen mallara veya sunulan hizmetlere veya yapılan işlere uygulanacaktır.

Bir AT yüklenicisi veya bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde muafiyete hak kazanan AT yüklenicisine mal teslim eden ve/veya hizmet sunan veya iş yapan herhangi bir tedarikçi, bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde katma değer vergisinden muaf olarak teslim ettiği mallar veya sunduğu hizmetler veya yürüttüğü işlerle ilgili olarak ödediği katma değer vergisini, diğer işlemleri için tahsil ettiği katma değer vergisinden indirme hakkına sahiptir. Eğer AT yüklenicisi veya tedarikçi bu imkânı kullanamazsa, katma değer vergisinin iadesine ilişkin Türk Kanunu kapsamında istenilen gerekli belgeleri ekleyerek vergi idaresine yazılı talepte bulunması halinde bu talebi takip eden azami 10 günlük bir sürede vergi idaresi KDV iadesini yapacaktır.

KDV muafiyeti bu Anlaşmanın imzalanmasından sonra mevcut katma değer vergisinin yerini alan veya bu vergiye ek olarak tesis edilebilecek olan herhangi bir benzeri vergiye de uygulanacaktır.

İlgili vergi idaresi bu Anlaşma hükümleri uyarınca muafiyet tanınan AT yüklenicisine yazılı talebi üzerine, bu muafiyeti teyit eden bir sertifika verecektir. Söz konusu talep, talep eden AT yüklenicisinin kimliği ve statüsünü teyit eden belgeyi de içermelidir. Vergi makamı bu sertifikayı verecek veya azami 30 takvim günü içinde geçerli sebeple reddedecektir."

hükmü yer almaktadır.

Çerçeve Anlaşmanın 6’ncı maddesinin 3’üncü fıkrasında ise, bu Anlaşmanın vergi muafiyetlerini düzenleyen 6’ncı maddesi ile Anlaşmanın eki EK A'nın 8/3’üncü maddesinin 10 Eylül 2000 tarihinden itibaren geçerli olacağı hükmüne yer verilmiştir.

KDV yönünden mükellefiyet kaydı olmayan AT yüklenicileri, Çerçeve Anlaşma kapsamında olup, bu Anlaşmanın vergi muafiyetlerine ilişkin hükümlerinin uygulanmaya başlanmış sayıldığı 10 Eylül 2000 tarihinden sonra imzalanan ve sonuçlanan ya da halen devam etmekte olan AT sözleşmeleri kapsamında tedarik ettikleri mal, hizmet veya işler nedeniyle ödedikleri ve sözleşme makamından tahsil edemedikleri katma değer vergilerini aşağıdaki usul ve esaslara uygun olarak iade alabileceklerdir.

Öncelikle, AB ya da Türkiye - AB ortak finansmanı ile yürütülen projeler, faaliyetler ve eylemlerle ilgili olarak imzalanan sözleşmenin; Çerçeve Anlaşma kapsamında olan bir AT sözleşmesi olduğunu ve bu sözleşme kapsamında tedarik edilen mal, hizmet ve işlerin katma değer vergisinden muaf olduğunu teyiden, yükleniciler sözleşmenin süresi bitmiş olsun olmasın, 1 Sıra No’lu Türkiye-Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği’nde belirtilen belgelerle (Dilekçe, Sözleşme makamınca onaylı Bilgi Formu ve sözleşmenin örneği) birlikte Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına müracaat edeceklerdir.

Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına müracaat eden yüklenicilere, yapmış oldukları sözleşmenin, Çerçeve Anlaşma kapsamına giren bir sözleşme olup olmadığı, Çerçeve Anlaşma kapsamına giren bir sözleşme olması halinde, bu sözleşme kapsamında tedarik edilen ve katma değer vergisinden muaf olan mal, hizmet veya işler nedeniyle ödenen ve sözleşme makamından tahsil edilemeyen katma değer vergisinin iadesine ilişkin bir özelge verilecektir.

+

+

AT yüklenicileri iade için, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından tespit edilmiş ve kendilerine verilen özelgede belirtilen vergi dairesine, aşağıdaki belgelerle birlikte başvuracaklardır.

1- *İade talep dilekçesi(*),*
2- *Sözleşme Makamı tarafından AT sözleşmesi kapsamında yapılan harcamaya ait olduğu onaylanmış yüklenilen KDV tablosu,*
3- *Mal ve hizmet alımları ile yaptırılan işlere ilişkin fatura ve benzeri belgelerin aslı veya onaylı örnekleri,*
4- *Sözleşme makamı tarafından, kendisine ibraz edilen fatura ve benzeri belgeler karşılığında yapılan ödemelere ilişkin makbuzların aslı veya onaylı fotokopisi,*
5- *Kendisine Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığınca verilen özelge örneği veya KDV İstisna Sertifikasının onaylı fotokopisi,*
6- *Katma değer vergisinden başka bir vergi türünden mükellefiyet kaydı bulunması halinde, bu vergi türünden dolayı borcu olup olmadığına dair ilgili vergi dairesinden alınan yazı.*

(*)Bu talep, 429 nolu VUK Genel Tebliği'nin (2B) nolu ekinde yer alan internet ortamında gönderilecek form dilekçe ile yapılacaktır. Bu iade talebi için 4 nolu tablonun 22. Satırında yer alan 350 nolu beyanname kodu kullanılacaktır.

Aranılan belgelerin fotokopilerinin verilmesi halinde, AT yüklenicisi tarafından bu fotokopilerin aslının aynısı olduğuna dair bir şerh verilerek, varsa kaşe tatbiki ve imzalanması suretiyle onaylanması gerekir.

Yüklenilen KDV tablosunda, 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin[2] 1.1.3.1 bölümünde belirtilen bilgilere yer verilecektir. Sözleşme makamı, AT yüklenicisine Avrupa Birliği fonundan yapılan ödemenin KDV dahil olup olmadığı konusunda yüklenilen KDV tablosuna şerh düşerek, yetkilinin ismi, unvanı ve tarihi belirtilmek suretiyle onaylayacaktır.

Sözleşme makamı, AB Komisyonu ile AB Komisyonu tarafından AB fonlarını kullandırmakla görevlendirilen ve AT yüklenicisi ile AT sözleşmesini imzalayan kurum veya kuruluşlardır.

II-Sözleşme Makamınca Ödenen Katma Değer Vergisinin İadesi:

AT sözleşmesi kapsamında yapılan mal, hizmet alımı ve işlerle ilgili olarak yüklendikleri katma değer vergisinin iadesini talep edecek çok sayıda AT yüklenicisi bulunması halinde, Sözleşme Makamı katma değer vergisini ilgili AT yüklenicisine ödeyip, bu ödediği vergiyi Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığınca belirlenen vergi dairesine başvurarak iade alabilir.

Sözleşme Makamı vergi dairesine her bir AT yüklenicisine ödediği katma değer vergisini ve ilgili AT sözleşmelerini içeren bir liste ve ödeme makbuzunun aslı veya onaylı fotokopisini ibraz edecektir.

Listede; AT sözleşmesinin tarihi, sayısı, AT yüklenicisinin adı veya unvanı, konusu, tutarı ile ödeme makbuzunun tarih, sayı, tutarı ve ödenen KDV tutarına yer verilecek, 5303 sayılı Kanunla onaylanan Çerçeve Anlaşma kapsamında olduğu belirtilerek onaylanacaktır.

III-Vergi Dairesince Yapılacak İşlemler:

Vergi Dairesi Başkanlıkları, Vergi Dairesi Başkanlığının olmadığı yerlerde Defterdarlıklar, otomasyonlu bir vergi dairesini iadeyi yapmakla görevlendirerek, bu Tebliğin yayımından itibaren 10 gün içerisinde Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına bildireceklerdir.

Tespit edilen ilgili vergi dairesince, yukarıda belirtilen belgelerle birlikte müracaat eden AT yüklenicisine, öncelikle hiçbir vergi türünden mükellefiyet kaydı bulunmaması halinde potansiyel bir

+

+

vergi kimlik numarası verilecektir. Eğer KDV dışında başka bir vergi türünden mükellefiyet kaydı varsa, buna ilişkin vergi kimlik numarasından iade dilekçesi kabul edilecektir.

Vergi dairesi iade talebini, nakden veya mahsuben iade talep edilip edilmediğine bakmaksızın gerekli incelemeler yapıldıktan sonra yerine getirecektir.

İade işlemleri sırasında 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin "Özel Esaslar" bölümündeki düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla, yukarıda istenilen belgeler dışında herhangi bir belge istenilmeyecektir.

AT sözleşmesinde yer alan bedeli aşan harcamalara ait KDV ile yüklenici tarafından AT sözleşmesi kapsamında ödenen ve sözleşme makamından tahsil edilen KDV yükleniciye iade edilmez.

IV- Diğer Hususlar:

Çerçeve Anlaşma ve 1 Sıra No'lu Türkiye-Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nin uygulamasında ortaya çıkan bazı tereddütlerle ilgili açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

a- Katılım öncesi danışman dışında, bir eşleştirme anlaşması veya sözleşmesine dahil uzmanlar, eşleştirme sözleşmesi kapsamında yapacakları mal ve hizmet alımı ile işlerle ilgili olarak Çerçeve Anlaşmada yer alan vergi muafiyetlerinden yararlanmaları için görevli oldukları eşleştirme sözleşmesine referansı da içeren muafiyet talep dilekçesi ve aynı eşleştirme sözleşmesi uyarınca kendisine istisna sertifikası verilen katılım öncesi danışman tarafından onaylı bu uzmanların isimlerini ve kalacakları süreleri içeren bir liste ile Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına başvurarak muafiyet talebinde bulunacaklardır.

Aynı grupta gelen uzmanlar, her birinin dilekçede imzası olmak kaydıyla tek bir dilekçe ile de muafiyet talebinde bulunabileceklerdir. Bu talep üzerine muhataplarına ibraz etmeleri için, kendilerine AT sözleşmesi kapsamında yaptıkları mal ve hizmet alımı ile işlerin katma değer vergisinden muaf olduğu hususunda özelge verilecektir.

b- Yıllara sari inşaat - taahhüt işi yapan AT yüklenicileri, bu inşaat - taahhüt işi ile ilgili olarak yüklendikleri ve ilgili dönemde verdikleri KDV beyannamesinde indiremedikleri katma değer vergisini, 1 Sıra No'lu Türkiye-Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nde belirtilen usul ve esaslar dahilinde iade alabileceklerdir. Ancak 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nde belirtilen satış faturaları yerine, ilgili vergilendirme döneminde yaptıkları işle ilgili hakediş belgeleri karşılığında sözleşme makamınca yapılan ödemeye ilişkin verilen makbuzun yüklenilen KDV tablosuna eklenmesi yeterli olacaktır.

Tebliğ olunur."

---

1 20.05.2005 tarih ve 25820 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
2 23.11.2001 tarih ve 24592 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

+

+

Resmi Gazete Tarihi : 08.05.2009

TÜRKİYE – AVRUPA BİRLİĞİ KATILIM ÖNCESİYARDIM ARACI (İPA) ÇERÇEVE ANLAŞMASI GENEL TEBLİĞİ

(SIRA NO : 1)

Avrupa Birliği'nin aday ve potansiyel aday ülkelere ilişkin mali yardım mekanizması, Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA-Instrument for Pre-Accession Assistance) olarak yeniden düzenlenmiş ve tek bir hukuki çerçeve içerisine dahil edilmiştir.

Bu kapsamda, Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki mali işbirliği çerçevesinde Avrupa Birliği'nin 2007-2013 bütçe dönemine ilişkin mali yardımlar için 11.7.2008 tarihinde Türkiye ile Avrupa Komisyonu arasında imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Toplulukları Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) ile Temin Edilen Yardımın Uygulanması Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyetine Sağlanan Avrupa Topluluğu Mali Yardımlarıyla İlgili İşbirliği Kuralları Hakkında Çerçeve Anlaşma"nın (IPA Çerçeve Anlaşması), 3.12.2008 tarih ve 5824 sayılı Kanunla[1] onaylanması uygun bulunmuş, 19.12.2008 tarih ve 2008/14450 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı[2] ekinde yayımlanmış ve 21.1.2009 tarih ve 2009/14614 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı[3] ile 24.12.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu Tebliğin amacı, IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26. maddesinde yer alan vergi istisnalarına ilişkin hükümlerin uygulama usul ve esaslarını, aynı maddenin 3. fıkrasının verdiği yetki kapsamında belirlemektir.

Bu Tebliğ; Avrupa Birliği'nin 2007-2013 bütçe döneminde IPA Çerçeve Anlaşması ve bu Anlaşmaya dayanarak Türkiye ile Avrupa Birliği arasında imzalanan sektörel anlaşmalar veya finansman anlaşmaları ile IPA kapsamındaki diğer Topluluk programları çerçevesinde ve finansmanı Avrupa Birliği veya Türkiye-Avrupa Birliği ortak finansmanı ile karşılanan Avrupa Birliği tarafından bu amaçla yetkilendirilmiş Sözleşme Makamları ile Avrupa Topluluğu (AT) Yüklenicisi arasında imzalanan sözleşmeleri kapsamaktadır.

"Resmi Gazete No: 28907

Resmi Gazete Tarihi : 08.02.2014

TÜRKİYE – AVRUPA BİRLİĞİ KATILIM ÖNCESİYARDIM ARACI (İPA) ÇERÇEVE ANLAŞMASI GENEL TEBLİĞİ

(SIRA NO : 2)

Bu tebliğ ile yukarıda yer alan 1 nolu Tebliğin bazı bölümleri değiştirilmiştir.

Sözkonusu anlaşmalar çerçevesince yapıalcak iade talepleri için *429 nolu VUK Genel Tebliği'nin (2B) nolu ekinde yer alan internet ortamında gönderilecek form dilekçe ile yapılacaktır. Bu iade talebi için 4 nolu tablonun 22. Satırında yer alan 350 nolu beyanname kodu kullanılacaktır.*

+